
121. Bjørn Arild Gram (Innlæg)

President, kjære parlamentarikere: Det har vært et historisk år. Sikkerhetssituasjonen i Europa og nærområdene våre er svært alvorlig. Russlands brutale krig mot Ukraina har grunnleggende endret den sikkerhetspolitiske situasjonen også i vår region.

Mot dette bakteppet har det også skjedd historiske endringer i våre respektive lands sikkerhets- og forsvarspolitik. Finland og Sverige har søkt om medlemskap i Nato, og Danmark har valgt å bli med i EUs forsvarssamarbeid. Finsk og svensk Nato-medlemskap vil bli begynnelsen på en ny epoke i nordisk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Det nordiske forsvarssamarbeidet vil endre karakter. Nordisk forsvarssamarbeid blir et viktig redskap for å styrke vårt kollektive forsvar i Nato.

Norges formannskap i det nordiske forsvarssamarbeidet Nordefco i år har naturlig nok vært preget av den sikkerhetspolitiske situasjonen og finsk og svensk søknad om medlemskap i Nato. I Nordefco har betydningen av våre konsultasjonsmekanismer for kriser igjen blitt understreket. Gjennom hele perioden har kollegene mine og jeg holdt tett kontakt om utviklingen. Dette har vært avgjørende for å sikre felles situasjonsforståelse og koordinere posisjoner.

I løpet av året som har gått, har det vært fokusert på å styrke det operative samvirket vårt. Vi har intensivert samarbeidet vårt om operativ planlegging på Nordkalotten og i Sør-Skandinavia. Krigen i Ukraina har tydelig vist betydningen av at det sivile samfunn og forsvaret må samarbeide tett for å utnytte hele samfunnets kapasitet. Det vil være et betydelig potensial i ytterligere å styrke det sivil-militære samarbeidet i Norden.

Vi har styrket totalforsvarssamarbeidet ved å videreutvikle dialogen med Haga-samarbeidet, gruppen for nordisk samfunnssikkerhet på sivil side. Vi har fokusert på øvelser innrettet mot beskyttelse mot kjemiske og biologiske stridsmidler samt radioaktiv stråling. Dette fokuset har vist seg å være veldig relevant i dagens situasjon, hvor denne typen trusler igjen er aktualisert.

På materiellsiden har vi fått til innkjøp av en felles nordisk feltuniform, Nordic Combat Uniform. Dette prosjektet har økt kunnskapen vår om hvordan fellesanskaffelser i en nordisk kontekst kan gjennomføres. Denne erfaringen kan potensielt overføres til andre framtidige nordiske materiellanskaffelser.

Innenfor logistikk og forsyningssikkerhet signerte Danmark, Finland, Norge og Sverige i august i år en bindende avtale som omfatter nordisk samarbeid på ammunisjonsområdet. Denne avtalen er et viktig steg for å styrke forsyningssikkerheten i Norden.

Når det gjelder militær øving og trening, har vi fortsatt det tette samarbeidet mellom våre respektive forsvar. Det er regelmessig trening og øving på land og sjø og i luft. I april gjennomførte vi den militære storøvelsen Cold Response i Nord-Norge, med betydelig nordisk deltagelse. Vi har tatt initiativ til at Cold Response i 2024 skal videreutvikles til øvelsen Nordic Response, for å styrke det nordiske forsvarssamarbeidet og teste ut løsninger for samhandling, håndtering av alliert mottak og forsterkning og samvirke med allierte i en bredere nordisk kontekst.

Nordefco vil leve videre. Vi har derfor også brukt formannskapsperioden til å diskutere hvordan vi skal videreutvikle Nordefco i lys av en ny sikkerhetspolitisk situasjon. Nordefcos nye rolle vil kreve en oppdatert visjon for samarbeidet. Vi vil også se nærmere på strukturen og eventuelle justeringer i tråd med ambisjonen.

Et tettere nordisk samarbeid innenfor Nato-rammen vil åpne for et økt og mer forpliktende samarbeid. Dette vil gi muligheter for styrket felles forsvarsevne og at vi fokuserer mer på operativt samarbeid. De nordiske

forsvarssjefene har levert et militærfaglig råd med anbefaling om hvordan det nordiske forsvarssamarbeidet kan innrettes etter at alle de nordiske landene er Nato-medlemmer. Dette rådet vil bli behandlet i forsvarsdepartementene.

Et godt etablert militært samarbeid i Norden har vist seg å være verdifullt i prosessene rundt finsk og svensk søknad om medlemskap i Nato. Pågående og framtidig militært samarbeid i Norden vil brukes aktivt for å understøtte innlemmelsen av Finland og Sverige i alliansen. Vi ser fram til å videreutvikle nordisk samarbeid og styrke vår kollektive sikkerhet i en tid da Europa og verden er preget av tungt sikkerhetspolitisk alvor.

Takk for samarbeidet til alle sammen i dette svært spesielle året. Vi har mye å bygge på når vi nå går videre.

Information

Speech number

121

Speech type

Indlæg

Speech statuses

Waiting for transcription

Date

02.11.22 10:27